

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת
וישלח תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק יא

א. אַלְמָנָה נְזוֹנֶת מִנְּכְסֵי יְתוֹמִים, מַעֲשֶׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּהֶן, וְאֵין חַיָּבִין בִּקְבוּרָתָהּ. יוֹרְשֶׁיהָ יוֹרְשֵׁי כְּתֻבָּתָהּ - חַיָּבִין בִּקְבוּרָתָהּ: ב. אַלְמָנָה בֵּין מִן הָאֵרוּסִין בֵּין מִן הַנִּשּׂוּאִין - מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית־דִּין. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִן הַנִּשּׂוּאִין - מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית־דִּין. מִן הָאֵרוּסִין - לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית־דִּין, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת. וְכָל שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת - לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית־דִּין: ג. מָכְרָה כְּתֻבָּתָהּ אוֹ מִקְצָתָהּ, מִשְׁכְּנָה כְּתֻבָּתָהּ אוֹ מִקְצָתָהּ, נָתְנָה כְּתֻבָּתָהּ לְאַחֵר אוֹ מִקְצָתָהּ - לֹא תִמְכֹּר אֶת הַשְּׁאָר אֶלָּא בְּבֵית־דִּין. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מוֹכֶרֶת הִיא אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים, וּמוֹכֶרֶת לִמְזוֹנוֹת שֶׁלֹּא בְּבֵית־דִּין וְכוֹתֶבֶת: 'לִמְזוֹנוֹת מָכַרְתִּי'. וּגְרוּשָׁה לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית־דִּין: ד. אַלְמָנָה שֶׁהָיְתָה כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם וּמָכְרָה שָׁוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם אוֹ שָׁוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה - נִתְקַבְּלָה כְּתֻבָּתָהּ. הָיְתָה כְּתֻבָּתָהּ מָנֶה וּמָכְרָה שָׁוֶה מָנֶה וְדִינָר בְּמָנֶה - מִכְרָהּ בָּטֵל. אֲפִלּוּ הִיא אוֹמֶרֶת: 'אַחֲזִיר אֶת הַדִּינָר לַיּוֹרְשִׁין' - מִכְרָהּ בָּטֵל. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לְעוֹלָם מִכְרָהּ קַיָּם, עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם כְּדֵי שֶׁתְּשַׁיֵּר בַּשָּׂדֶה בַּת תִּשְׁעָה קַבִּים, וּבַגִּנָּה בַּת חֲצִי קַב, וּכְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, בֵּית־רֹבַע. הָיְתָה כְּתֻבָּתָהּ אַרְבַּע־מֵאוֹת זוּז וּמָכְרָה לָזֶה בְּמָנֶה וְלָזֶה בְּמָנֶה וְלָאַחֲרוֹן יָפֶה מָנֶה וְדִינָר בְּמָנֶה - שֶׁל אַחֲרוֹן בָּטֵל וְשֶׁל כֻּלָּן מִכְרָן קַיָּם: ה. שׁוּם הַדַּיָּנִין שֶׁפִּחֲתוּ שְׁתוּת אוֹ הוֹסִיפוּ שְׁתוּת - מִכְרָן בָּטֵל. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מִכְרָן קַיָּם. אִם־כֵּן מַה כֹּחַ בֵּית־דִּין יָפֶה, אֲבָל אִם עָשׂוּ אִגֶּרֶת בְּקֹרֶת, אֲפִלּוּ מָכְרוּ שָׁוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם, אוֹ שָׁוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה - מִכְרָן קַיָּם: ו. הַמְמָאֶנֶת, הַשְּׁנִיָּה, וְהָאֵילוֹנִית - אֵין לָהֶם כְּתֻבָּה וְלֹא פֵרוֹת וְלֹא מְזוֹנוֹת וְלֹא בְּלָאוֹת. וְאִם מִתְּחִלָּה נִשְׂאָהּ לְשֵׁם אֵילוֹנִית - יֵשׁ לָהּ כְּתֻבָּה. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יִשְׂרָאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר - יֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה:

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק יב

א. הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה, וּפָסְקָה עִמּוֹ כְּדֵי שֶׁיְּזוֹן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים - חַיָּב לְזוֹנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים. נִשֵּׂאת לְאַחֵר, וּפָסְקָה עִמּוֹ כְּדֵי שֶׁיְּזוֹן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים - חַיָּב לְזוֹנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים. לֹא יֹאמַר הָרִאשׁוֹן: 'לִכְשֶׁתָּבוֹא אֶצְלִי אֲזוֹנָהּ' - אֶלָּא מוֹלִיךְ לָהּ מְזוֹנוֹתֶיהָ לִמְקוֹם אִמָּהּ. וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם: 'הֲרֵי אָנוּ זָנִין אוֹתָהּ כְּאֶחָד' - אֶלָּא אֶחָד זָנָהּ, וְאֶחָד נוֹתֵן לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹת: ב. נִשֵּׂאת - הַבַּעַל נוֹתֵן לָהּ מְזוֹנוֹת, וְהֵן נוֹתְנִין לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹת. מֵתוּ - בְּנוֹתֵיהֶן נְזוֹנוֹת מִנְּכָסִים בְּנֵי־חוֹרִין, וְהִיא נְזוֹנֶת מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים, מִפְּנֵי

שֶׁהִיא כְּבַעֲלַת חוֹב. הַפִּקְחִים הָיוּ כּוֹתְבִים: ׳עַל מְנָת שֶׁאָזוֹן אֶת בִּתֵּךְ חָמֵשׁ שָׁנִים, כָּל זְמַן שֶׁאַתְּ עִמִּי׳: ג. אַלְמָנָה שֶׁאָמְרָה: ׳אִי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית בַּעְלִי׳ – אֵין הַיּוֹרְשִׁין יְכוֹלִין לוֹמַר לָהּ: ׳לְכִי לְבֵית אָבִיךְ וְאָנוּ זָנִין אוֹתָךְ׳ – אֶלָּא זָנִין אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעְלָהּ, וְנוֹתְנִין לָהּ מָדוֹר לְפִי כְּבוֹדָהּ. אָמְרָה: ׳אִי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית אַבָּא׳ – יְכוֹלִים הַיּוֹרְשִׁים לוֹמַר לָהּ: ׳אִם אַתְּ אֶצְלֵנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת, וְאִם אֵין אַתְּ אֶצְלֵנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת׳. אִם הָיְתָה טוֹעֶנֶת מִפְּנֵי שֶׁהִיא יַלְדָּה וְהֵן יְלָדִים – זָנִין אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ: ד. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ – גּוֹבָה כְּתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ – גּוֹבָה כְּתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים, שֶׁיֵּשׁ בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד כְּתֻבָּתָהּ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר, שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ – גּוֹבָה כְּתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ – גּוֹבָה כְּתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים. מֵתָה – יוֹרְשֶׁיהָ מַזְכִּירִין כְּתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים:

מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק יג

א. שְׁנֵי דַּיָּנֵי גְּזֵרוֹת הָיוּ בִּירוּשָׁלַיִם: אַדְמוֹן וְחָנָן בֶּן אֲבִישָׁלוֹם. חָנָן אוֹמֵר שְׁנֵי דְּבָרִים, אַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה. מִי שֶׁהָלַךְ לִמְדִינַת הַיָּם, וְאִשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוֹנוֹת – חָנָן אוֹמֵר: תִּשְׁבַּע בַּסּוֹף, וְלֹא תִּשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה. נֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ: תִּשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה וּבַסּוֹף. אָמַר רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס כְּדִבְרֵיהֶם. אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: יָפֶה אָמַר חָנָן, לֹא תִּשָּׁבַע אֶלָּא בַּסּוֹף: ב. מִי שֶׁהָלַךְ לִמְדִינַת הַיָּם, וְעָמַד אֶחָד וּפִרְנֵס אֶת אִשְׁתּוֹ – חָנָן אוֹמֵר: אֹבֵד אֶת מְעוֹתָיו. נֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ: יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא וְיִטֹּל. אָמַר רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינַס כְּדִבְרֵיהֶם. אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: יָפֶה אָמַר חָנָן, הִנִּיחַ מְעוֹתָיו עַל קֶרֶן הַצְּבִי: ג. אַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה: מִי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת, בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְרֻבִּין – הַבָּנִים יוֹרְשִׁים וְהַבָּנוֹת נְזוֹנוֹת. וּבִנְכָסִים מֻעָטִים – הַבָּנוֹת יְזוֹנוּ, וְהַבָּנִים יְחַזְּרוּ עַל הַפְּתָחִים. אַדְמוֹן אוֹמֵר: בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן: ד. הַטּוֹעֵן אֶת חֲבֵרוֹ כַּדֵּי שֶׁמֶן, וְהוֹדָה בְּקַנְקַנִּים – אַדְמוֹן אוֹמֵר: הוֹאִיל וְהוֹדָה בְּמִקְצָת הַטַּעֲנָה – יִשָּׁבֵעַ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין זוֹ הוֹדָאָה מִמִּין הַטַּעֲנָה. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן: ה. הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ, וּפָשַׁט לוֹ אֶת הָרֶגֶל – תֵּשֵׁב עַד שֶׁיַּלְבִּין רֹאשָׁהּ. אַדְמוֹן אוֹמֵר: יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר: ׳אִלּוּ אֲנִי פָּסַקְתִּי לְעַצְמִי, אֵשֵׁב עַד שֶׁיַּלְבִּין רֹאשִׁי. עַכְשָׁיו שֶׁאַבָּא פָּסַק עָלַי, מָה אֲנִי יְכוֹלָה

לַעֲשׂוֹת? אוֹ כְּנֵס אוֹ פְּטֹר!׳ אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן: ו. הָעוֹרֵר עַל הַשָּׂדֶה וְהוּא חָתוּם עָלֶיהָ בְּעֵד - אַדְמוֹן אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא שֶׁיֹּאמַר: ׳הַשֵּׁנִי נוֹחַ לִי, וְהָרִאשׁוֹן קָשֶׁה הֵימֶנּוּ׳. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֹבֵד אֶת זְכוּתוֹ. עֲשָׂאָהּ סִימָן לְאַחֵר - אֹבֵד אֶת זְכוּתוֹ: ז. מִי שֶׁהָלַךְ לִמְדִינַת הַיָּם, וְאָבְדָה דֶּרֶךְ שָׂדֵהוּ - אַדְמוֹן אוֹמֵר: יֵלֵךְ בַּקְּצָרָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִקְנֶה לוֹ דֶּרֶךְ בְּמֵאָה מָנֶה, אוֹ יִפְרַח בָּאֲוִיר: ח. הַמּוֹצִיא שְׁטָר חוֹב עַל חֲבֵרוֹ, וְהַלָּה הוֹצִיא שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה - אַדְמוֹן אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא שֶׁיֹּאמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי חַיָּב לְךָ, הָיָה לְךָ לְהַפְרַע אֶת שֶׁלְּךָ, כְּשֶׁמְּכַרְתָּ לִי אֶת הַשָּׂדֶה׳. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה הָיָה פִּקֵּחַ שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְמַשְׁכְּנוֹ: ט. שְׁנַיִם שֶׁהוֹצִיאוּ שְׁטָר חוֹב זֶה עַל זֶה - אַדְמוֹן אוֹמֵר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי חַיָּב לְךָ, כֵּיצַד אַתָּה לוֶֹה מִמֶּנִּי? וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה גּוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ, וְזֶה גּוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ: י. שָׁלֹשׁ אַרָצוֹת לַנְּשׂוּאִין: יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְהַגָּלִיל. אֵין מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ. אֲבָל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ - מוֹצִיאִין מֵעִיר לְעִיר וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ, אֲבָל לֹא מֵעִיר לִכְרַךְ וְלֹא מִכְּרַךְ לְעִיר. מוֹצִיאִין מִנָּוֶה הָרָעָה לְנָוֶה הַיָּפָה, אֲבָל לֹא מִנָּוֶה הַיָּפָה לְנָוֶה הָרָעָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אַף לֹא מִנָּוֶה רָעָה לְנָוֶה יָפָה, מִפְּנֵי שֶׁהַנָּוֶה הַיָּפָה בּוֹדֵק: יא. הַכֹּל מַעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. הַכֹּל מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין. אֶחָד הָאֲנָשִׁים וְאֶחָד הַנָּשִׁים. נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹטְקְיָא - נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נָשָׂא אִשָּׁה בְּקַפּוֹטְקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קַפּוֹטְקְיָא. נָשָׂא אִשָּׁה בְּקַפּוֹטְקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹטְקְיָא - נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קַפּוֹטְקְיָא:

סְלִיק מַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק א

א. כָּל כִּנּוּיֵי נְדָרִים - כִּנּוּיֵי נְדָרִים, וַחֲרָמִים - כַּחֲרָמִים, וּשְׁבוּעוֹת - כַּשְּׁבוּעוֹת, וּנְזִירוּת - כִּנְזִירוּת. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳מֻדָּרַנִי מִמְּךָ׳, ׳מֻפְרָשַׁנִי מִמְּךָ׳, ׳מְרֻחָקַנִי מִמְּךָ׳, ׳שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ׳, ׳שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ׳ - אָסוּר. ׳מְנֻדֶּה אֲנִי לָךְ׳ - רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה חוֹכֵךְ בָּזֶה לְהַחְמִיר. ׳כִּנּוּדֵי רְשָׁעִים׳ - נָדַר בְּנָזִיר, וּבְקָרְבָּן, וּבִשְׁבוּעָה. ׳כִּנּוּדֵי כְּשֵׁרִים׳ - לֹא אָמַר כְּלוּם. ׳כִּנּוּדוֹתָם׳ - נָדַר בְּנָזִיר וּבְקָרְבָּן: ב. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳קוֹנָם׳, ׳קוֹנָח׳, ׳קוֹנָס׳ - הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לְקָרְבָּן. ׳חֵרֶק׳, ׳חֵרֶךְ׳, ׳חֵרֶף׳ - הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לְחֵרֶם. ׳נָזִיק׳, ׳נָזִיחַ׳, ׳פָּזִיחַ׳ -

הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לִנְזִירוּת. ׳שְׁבוּתָה׳, ׳שְׁקוּקָה׳, נָדַר ׳בְּמוֹתָא׳ - הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לִשְׁבוּעָה: ג. הָאוֹמֵר: ׳לַחֲלִין לֹא אֹכַל לָךְ׳, ׳לֹא כָּשֵׁר׳, וְ׳לֹא דְּכֵי׳, ׳טָהוֹר׳, וְ׳טָמֵא׳ ׳נוֹתָר׳, וּ׳פִגּוּל׳ - אָסוּר. ׳כְּאִמְרָא׳, ׳כַּדִּירִין׳, ׳כְּעֵצִים׳, ׳כְּאִשִּׁים׳, ׳כַּמִּזְבֵּחַ׳, ׳כַּהֵיכָל׳, ׳כִּירוּשָׁלַיִם׳, נָדַר בְּאֶחָד מִכָּל מְשַׁמְּשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא הִזְכִּיר קָרְבָּן - הֲרֵי זֶה נָדַר בְּקָרְבָּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָאוֹמֵר ׳יְרוּשָׁלַיִם׳ - לֹא אָמַר כְּלוּם: ד. הָאוֹמֵר: ׳קָרְבָּן׳, ׳עוֹלָה׳, ׳מִנְחָה׳, ׳חַטָּאת׳, ׳תּוֹדָה׳, ׳שְׁלָמִים שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ׳ - אָסוּר. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. ׳הַקָּרְבָּן׳, ׳כַּקָּרְבָּן׳, ׳קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ׳ - אָסוּר. ׳לַקָּרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ׳ - רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳קוֹנָם פִּי הַמְדַבֵּר עִמָּךְ׳, ׳יָדִי עוֹשָׂה עִמָּךְ׳, ׳רַגְלַי מְהַלְּכוֹת עִמָּךְ׳ - אָסוּר:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ב

א. וְאֵלּוּ מֻתָּרִין: ׳חֻלִּין שֶׁאֹכַל לָךְ׳, ׳כִּבְשַׂר חֲזִיר׳, ׳כַּעֲבוֹדָה־זָרָה׳, ׳כְּעוֹרוֹת לְבוּבִין׳, ׳כַּנְּבֵלוֹת׳, ׳כַּטְּרֵפוֹת׳, ׳כַּשְּׁקָצִים׳, ׳כָּרְמָשִׁים׳, ׳כְּחַלַּת אַהֲרֹן, וְ׳כִתְרוּמָתוֹ׳ -מֻתָּר. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: ׳הֲרֵי אַתְּ עָלַי כְּאִמָּא׳, פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר, שֶׁלֹּא יָקֵל רֹאשׁוֹ לְכָךְ. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי יָשֵׁן׳, ׳שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר׳, ׳שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ׳, הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי מְשַׁמְּשֵׁךְ׳ - הֲרֵי זֶה בְּ״לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ״ (בַּמִּדְבָּר ל, ג). ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵינִי יָשֵׁן׳, ׳שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר׳, ׳שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ׳ - אָסוּר: ב. ׳קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ׳, ׳קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ׳, ׳לֹא קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ׳ - מֻתָּר. ׳שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל לָךְ׳, ׳לֹא שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ׳ - אָסוּר. זֶה חֹמֶר בַּשְּׁבוּעוֹת מִבַּנְּדָרִים. וְחֹמֶר בַּנְּדָרִים מִבַּשְּׁבוּעוֹת, כֵּיצַד? אָמַר: ׳קוֹנָם סָפָה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה׳, ׳לוּלָב שֶׁאֲנִי נוֹטֵל׳, ׳תְּפִלִּין שֶׁאֲנִי מַנִּיחַ׳ - בַּנְּדָרִים אָסוּר, בַּשְּׁבוּעוֹת מֻתָּר, שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבֹר עַל הַמִּצְוֹת: ג. יֵשׁ נֶדֶר בְּתוֹךְ נֶדֶר, וְאֵין שְׁבוּעָה בְּתוֹךְ שְׁבוּעָה. כֵּיצַד? אָמַר: ׳הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֹכַל׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֹכַל׳, וְאָכַל - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל׳, וְאָכַל - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת: ד. סְתָם נְדָרִים לְהַחְמִיר, וּפֵרוּשָׁם לְהָקֵל. כֵּיצַד? אָמַר: ׳הֲרֵי עָלַי כְּבָשָׂר מָלִיחַ׳, ׳כְּיֵין נֶסֶךְ׳, אִם שֶׁל שָׁמַיִם נָדַר - אָסוּר. אִם שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה נָדַר - מֻתָּר. וְאִם סְתָם - אָסוּר. ׳הֲרֵי עָלַי כַּחֲרֶם׳, אִם כְּחֶרֶם שֶׁל שָׁמַיִם - אָסוּר. וְאִם כְּחֶרֶם שֶׁל כֹּהֲנִים - מֻתָּר. וְאִם סְתָם - אָסוּר. ׳הֲרֵי עָלַי כַּמַּעֲשֵׂר׳, אִם כְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה נָדַר - אָסוּר. וְאִם שֶׁל גֹּרֶן - מֻתָּר. וְאִם סְתָם - אָסוּר. ׳הֲרֵי עָלַי כִּתְרוּמָה׳, אִם כִּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה נָדַר - אָסוּר. וְאִם שֶׁל גֹּרֶן - מֻתָּר. וְאִם סְתָם - אָסוּר, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: סְתָם

תְּרוּמָה בִּיהוּדָה - אֲסוּרָה, בַּגָּלִיל - מֻתֶּרֶת, שֶׁאֵין אַנְשֵׁי גָּלִיל מַכִּירִין אֶת תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. סְתָם חֲרָמִים בִּיהוּדָה - מֻתָּרִין, וּבַגָּלִיל - אֲסוּרִין, שֶׁאֵין אַנְשֵׁי גָּלִיל מַכִּירִין אֶת חֲרְמֵי הַכֹּהֲנִים: ה. נָדַר בַּחֲרֶם וְאָמַר: 'לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּחֶרְמוֹ שֶׁל יָם'. בַּקָּרְבָּן, וְאָמַר: 'לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּקָרְבָּנוֹת שֶׁל מְלָכִים'. חֲרֵי עַצְמִי קָרְבָּן, וְאָמַר: 'לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּעֶצֶם שֶׁהִנַּחְתִּי לִי לִהְיוֹת נוֹדֵר בּוֹ'. 'קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי', וְאָמַר: 'לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּאִשְׁתִּי הָרִאשׁוֹנָה שֶׁגֵּרַשְׁתִּי' - עַל כֵּן אֵין נִשְׁאָלִין לָהֶן. וְאִם נִשְׁאָלוּ - עוֹנְשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: פּוֹתְחִין לָהֶם פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר, וּמְלַמְּדִים אוֹתָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יְנַהֲגוּ קַלּוּת־רֹאשׁ בַּנְּדָרִים:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ג

א. אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים: נִדְרֵי זֵרוּזִין, וְנִדְרֵי הֶבַאי, וְנִדְרֵי שְׁגָגוֹת, וְנִדְרֵי אֹנֶס. נִדְרֵי זֵרוּזִין כֵּיצַד? הָיָה מוֹכֵר חֵפֶץ וְאָמַר: 'קוֹנָם שֶׁאֵינִי פּוֹחֵת לְךָ מִן הַסֶּלַע', וְהַלָּה אוֹמֵר: 'קוֹנָם שֶׁאֵינִי מוֹסִיף לְךָ עַל הַשֶּׁקֶל' - שְׁנֵיהֶן רוֹצִין בִּשְׁלִשָּׁה דִינָרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: אַף הָרוֹצֶה לְהַדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, אוֹמֵר: 'כָּל נֶדֶר שֶׁאֲנִי עָתִיד לִדֹּר הוּא בָּטֵל', וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא זָכוּר בִּשְׁעַת הַנֶּדֶר: ב. נִדְרֵי הֶבַאי - אָמַר: 'קוֹנָם אִם לֹא רָאִיתִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה כְּיוֹצְאֵי מִצְרַיִם', 'אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד'. נִדְרֵי שְׁגָגוֹת - 'אִם אָכַלְתִּי וְאִם שָׁתִיתִי', וְנִזְכַּר שֶׁאָכַל וְשָׁתָה, 'שֶׁאֲנִי אוֹכֵל וְשֶׁאֲנִי שׁוֹתֶה', וְשָׁכַח וְאָכַל וְשָׁתָה, אָמַר: 'קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי שֶׁגָּנְבָה אֶת כִּיסִי וְשֶׁהִכְּתָה אֶת בְּנִי', וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִכַּתּוּ, וְנוֹדַע שֶׁלֹּא גְּנָבַתּוּ. רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִים תְּאֵנִים וְאָמַר: 'הֲרֵי עֲלֵיכֶם קָרְבָּן', וְנִמְצְאוּ אָבִיו וְאָחִיו. הָיוּ עִמָּהֶם אֲחֵרִים - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֵן מֻתָּרִין, וּמַה שֶּׁעִמָּהֶן אֲסוּרִין. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין: ג. נִדְרֵי אֹנֶס, הִדִּירוֹ חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְחָלָה הוּא, אוֹ שֶׁחָלָה בְּנוֹ, אוֹ שֶׁעִכְּבוֹ נָהָר - הֲרֵי אֵלּוּ נִדְרֵי אֹנֶס: ד. נוֹדְרִין לֶהָרָגִין וְלֶחָרְמִין וְלַמּוֹכְסִין שֶׁהִיא תְּרוּמָה, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינָהּ תְּרוּמָה, שֶׁהֵן שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינָן שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בַּכֹּל נוֹדְרִין, חוּץ מִבִּשְׁבוּעָה, וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אַף בִּשְׁבוּעָה. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: לֹא יִפְתַּח לוֹ בְּנֶדֶר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אַף יִפְתַּח לוֹ. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בַּמֶּה שֶׁהוּא מַדִּירוֹ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אַף בַּמֶּה שֶׁאֵינוֹ מַדִּירוֹ. כֵּיצַד? אָמְרוּ לוֹ: 'אֱמֹר קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי', וְאָמַר: 'קוֹנָם אִשְׁתִּי וּבָנַי נֶהֱנִין לִי', בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אִשְׁתּוֹ מֻתֶּרֶת וּבָנָיו אֲסוּרִין. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין:

ה. ׳הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת׳, ׳טַלִּית זוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָהּ נִשְׂרֶפֶת׳ - יֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן. ׳הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן עַד שֶׁיִּקָּצְצוּ׳, ׳טַלִּית זוֹ קָרְבָּן עַד שֶׁתִּשָּׂרֵף׳ - אֵין לָהֶם פִּדְיוֹן: ו. הַנּוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם - מֻתָּר בְּיוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה. מִיּוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה - אָסוּר בְּיוֹרְדֵי הַיָּם, שֶׁיּוֹרְדֵי הַיָּם בִּכְלָל יוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה. לֹא כָּאֵלּוּ שֶׁהוֹלְכִין מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ, אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ: ז. הַנּוֹדֵר מֵרוֹאֵי הַחַמָּה - אָסוּר אַף בַּסּוּמִין, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֶלָּא לְמִי שֶׁהַחַמָּה רוֹאָה אוֹתוֹ: ח. הַנּוֹדֵר מִשְּׁחוֹרֵי הָרֹאשׁ - אָסוּר בַּקֵּרְחִין וּבְבַעֲלֵי שֵׁיבוֹת, וּמֻתָּר בַּנָּשִׁים וּבַקְּטַנִּים, שֶׁאֵין נִקְרָאִין שְׁחוֹרֵי־הָרֹאשׁ אֶלָּא אֲנָשִׁים: ט. הַנּוֹדֵר מִן הַיְלוּדִים - מֻתָּר בַּנּוֹלָדִים. מִן הַנּוֹלָדִים - אָסוּר בַּיְלוּדִים. רַבִּי מֵאִיר מַתִּיר אַף בַּיְלוּדִים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְהוֹלִיד: י. הַנּוֹדֵר מִשּׁוּבְתֵי שַׁבָּת - אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים. מֵאוּכְלֵי שׁוּם - אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים. מֵעוֹלֵי יְרוּשָׁלַיִם - אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֻתָּר בַּכּוּתִים: יא. קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לִבְנֵי נֹחַ - מֻתָּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּאֻמּוֹת הָעוֹלָם. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם - אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֻתָּר בְּאֻמּוֹת הָעוֹלָם. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְיִשְׂרָאֵל - לוֹקֵחַ בְּיוֹתֵר וּמוֹכֵר בְּפָחוֹת. שֶׁיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנִין לִי - לוֹקֵחַ בְּפָחוֹת וּמוֹכֵר בְּיוֹתֵר, אִם שׁוֹמְעִין לוֹ, שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָהֶן וְהֵן לִי׳ - יַהֲנֶה לַנָּכְרִים. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָעֲרֵלִים׳ - מֻתָּר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בְּמוּלֵי הָאֻמּוֹת. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַמּוּלִים׳ - אָסוּר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל, וּמֻתָּר בְּמוּלֵי הָאֻמּוֹת, שֶׁאֵין הָעָרְלָה קְרוּיָה אֶלָּא לְשֵׁם הַגּוֹיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ט, כה): ״כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים, וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב״, וְאוֹמֵר (שְׁמוּאֵל־א יז, לו): ״וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה״, וְאוֹמֵר (שְׁמוּאֵל־ב א, כ) ״פֶּן תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים, פֶּן תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים״. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: מְאוֹסָה הָעָרְלָה שֶׁנִּתְגַּנּוּ בָהּ הָרְשָׁעִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ט, כה): ״כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים״. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁנִּכְרְתוּ עָלֶיהָ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּרִיתוֹת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁדּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת הַחֲמוּרָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר: גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁלֹּא נִתְּלָה לוֹ לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק עָלֶיהָ מִלֹּא שָׁעָה. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁדּוֹחָה אֶת הַנְּגָעִים. רַבִּי אוֹמֵר: גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ, לֹא נִקְרָא שָׁלֵם, עַד שֶׁמָּל, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יז, א): ״הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים״. דָּבָר אַחֵר: גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁאִלְמָלֵא הִיא, לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה לג, כה): ״כֹּה אָמַר יְיָ

אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה, חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי״:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ד

א. אֵין בֵּין הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֻחְבָּרוֹ לַמֻּדָּר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל - אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל־נֶפֶשׁ. הַמֻּדָּר מַאֲכָל מֻחְבָּרוֹ - לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה וְרֵחַיִם וְתַנּוּר, אֲבָל מַשְׁאִיל לוֹ חָלוּק וְטַבַּעַת וְטַלִּית וּנְזָמִים, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ אֹכֶל־נֶפֶשׁ. מָקוֹם שֶׁמַּשְׁכִּירִין כַּיּוֹצֵא בָּהֶן - אָסוּר: ב. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֻחְבָּרוֹ - שׁוֹקֵל אֶת שִׁקְלוֹ, וּפוֹרֵעַ אֶת חוֹבוֹ, וּמַחֲזִיר לוֹ אֶת אֲבֵדָתוֹ. מָקוֹם שֶׁנּוֹטְלִין עָלֶיהָ שָׂכָר - תִּפֹּל הַנָּאָה לַהֶקְדֵּשׁ: ג. וְתוֹרֵם אֶת תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשְׂרוֹתָיו לְדַעְתּוֹ. וּמַקְרִיב עָלָיו קִנֵּי זָבִין, קִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת, חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת, וּמְלַמְּדוֹ מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, אֲבָל לֹא יְלַמְּדֶנּוּ מִקְרָא. אֲבָל מְלַמֵּד הוּא אֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנוֹתָיו מִקְרָא, וְזָן אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בְּמְזוֹנוֹתֵיהֶם. וְלֹא יָזוֹן אֶת בְּהֶמְתּוֹ בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: זָן אֶת הַטְּמֵאָה, וְאֵינוֹ זָן אֶת הַטְּהוֹרָה. אָמְרוּ לוֹ: מַה בֵּין טְמֵאָה לִטְהוֹרָה? אָמַר לָהֶן: שֶׁהַטְּהוֹרָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ, וּטְמֵאָה נַפְשָׁהּ וְגוּפָהּ לַשָּׁמַיִם׳ אָמְרוּ לוֹ: אַף הַטְּמֵאָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ, שֶׁאִם יִרְצֶה, הֲרֵי הוּא מוֹכְרָהּ לַגּוֹיִם אוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים: ד. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ וְנִכְנַס לְבֵקְרוֹ - עוֹמֵד, אֲבָל לֹא יוֹשֵׁב. וּמְרַפְּאֵהוּ רְפוּאַת נֶפֶשׁ, אֲבָל לֹא רְפוּאַת מָמוֹן. וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאַמְבָּטִי גְּדוֹלָה, אֲבָל לֹא בִּקְטַנָּה. וְיָשֵׁן עִמּוֹ בַּמִּטָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בִּימוֹת הַחַמָּה, אֲבָל לֹא בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַהֲנֵהוּ. וּמֵסֵב עִמּוֹ עַל הַמִּטָּה, וְאוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, אֲבָל לֹא מִן הַתַּמְחוּי, אֲבָל אוֹכֵל הוּא עִמּוֹ מִן הַתַּמְחוּי הַחוּזֵר. לֹא יֹאכַל עִמּוֹ מִן הָאֲבוּס שֶׁלִּפְנֵי הַפּוֹעֲלִים, וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בָּאוּמָּן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עוֹשֶׂה הוּא בִּרְחוֹק מִמֶּנּוּ: ה. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית - לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת. וּבַשְּׁבִיעִית - אֵינוֹ יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנּוֹטוֹת. נָדַר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל לִפְנֵי שְׁבִיעִית - יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַפֵּרוֹת. וּבַשְּׁבִיעִית - יוֹרֵד וְאוֹכֵל: ו. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ - לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ וְלֹא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ. לֹא יַלְוֶנּוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ, וְלֹא יִמְכֹּר לוֹ, וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ. אָמַר לוֹ: ׳הַשְׁאִילֵנִי פָּרָתְךָ׳. אָמַר לוֹ: ׳אֵינָהּ פְּנוּיָה׳. אָמַר: ׳קוֹנָם שָׁדִי שֶׁאֲנִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם׳ - אִם הָיָה דַּרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ - הוּא אָסוּר, וְכָל אָדָם מֻתָּרִין. אִם אֵין דַּרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ - הוּא וְכָל אָדָם אֲסוּרִין: ז. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל - הוֹלֵךְ אֵצֶל הַחֲנָוָנִי וְאוֹמֵר: ׳אִישׁ פְּלוֹנִי

מֶדֶר מִמֶּנִּי הֲנָאָה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה׳. וְהוּא נוֹתֵן לוֹ וּבָא וְנוֹטֵל מִזֶּה. הָיָה בֵּיתוֹ לִבְנוֹת, גְּדֵרוֹ לִגְדֹּר, שָׂדֵהוּ לְקַצֵּר - הוֹלֵךְ אֵצֶל הַפּוֹעֲלִים וְאוֹמֵר: ׳אִישׁ פְּלוֹנִי מֶדֶר מִמֶּנִּי הֲנָאָה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה׳. הֵם עוֹשִׂין עִמּוֹ, וּבָאִין וְנוֹטְלִין שָׂכָר מִזֶּה: ח. הָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ, וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל - נוֹתֵן לְאַחֵר לְשׁוּם מַתָּנָה וְהַלָּה מֶתֶר בָּהּ. אִם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר - מַנִּיחַ עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הַגָּדֵר וְאוֹמֵר: ׳הֲרֵי הֵן מֻפְקָרִים לְכָל מִי שֶׁיִּחְפֹּץ׳ - וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל. וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר:

בְּגַן עֵדֶן דְּלְעֵילָא מֵרְקָמָא בְּכָל גְּוונִין. בְּאַן אֲתַר הוּא י"ה בִּלְבוּשָׁא דִּילֵיהּ וְאִזְדַּוּוגוּ כְּחָדָא ידו"ד וְאִנּוּן נְהֵנִין מֵאוֹר הַשְּׁכִינָה) וּבְמִצִיעוּת גִּנְתָּא אִית עַמּוּדָא חָדָא מֵרְקָמָא בְּכָל גְּוונִין. וְהַהוּא רוּחַ כַּד בָּעָא לְסַלָּקָא, אִתְפַּשַּׁט תַּמָּן מֵהַהוּא לְבוּשָׁא (וְנַפְשָׁא אִשְׁתְּאַרַת תַּמָּן בְּגוּפָא וְעָאל גּוֹ הַהוּא עַמּוּדָא (וְסַלְּקַת) וְסָלִיק לְעֵילָא גּוֹ הַהוּא אֲתַר דְּנָפְקַת מְנִיהּ, כְּדְכְתִיב וְהָרוּחַ תָּשׁוּב וגו'. וְנָטֵיל לָהּ מִיכָאֵל כַּהֲנָא רַבָּא וּמַקְרִיב לָהּ קָרְבַּן בּוּסְמִין קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (וְאָתָת) וְיָתְבָא תַּמָּן וּמִתְעַדְּנָא בְּהַהוּא צְרוֹרָא דְּחַיֵּי (ישעיה סד) דְּעַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ וגו'. לְבָתַר [דף פא ע"ב] נָחֲתָא לְגוֹ גִּנְתָּא דְּאַרְעָא וּמִתְעַדְּנָא בְּכָל עִדּוּנִין, וְאִתְלַבְּשַׁת בְּהַהוּא לְבוּשָׁא (וְאִזְדַּוּוגָא בְּנֶפֶשׁ דִּידֵיהּ) וְיָתְבָא תַּמָּן בְּעִטּוּרָא עַל חַד תְּרִין מִכַּמָּה דַּהֲוַת בְּקַדְמֵיתָא. (וְדָא הוּא בְּחוֹל וְאִסְתַּלְּקָא בִּישִׁיבוּת דְּגַן עֵדֶן וּמִתְעַסֵּק בְּאוֹרַיְתָא וּבְכָל רֵישֵׁי יַרְחֵי וְזִמְנֵי וְשַׁבַּתֵּי נָחֲתָא אִזְדַּוּוגַת בְּנֶפֶשׁ) נְשָׁמָה הִיא חֵילָא עִלָּאָה עַל כָּל אִלֵּין, וְאִיהִי מֵחֵילָא דְּדִכּוּרָא רָזָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי. וְדָא סָלְקָא לְעֵילָא מִיָּד. וְכָל אִנּוּן תִּלַּת דַּרְגִּין מִתְקַשְּׁרִין כַּחֲדָא דָּא בְּדָא. וְכַד מִתְפָּרְשָׁן כּוּלְהוּ סָלְקִין וְתָבִין לְהַהוּא אֲתַר דְּנָפְקוּ מִנֵּיהּ. כַּד הַאי רוּחַ נָפְקַת מֵהַאי עָלְמָא וְעָאלַת בְּגוֹ מְעָרְתָּא דְּאָדָם וַאֲבָהָן תַּמָּן, אִנּוּן יְהָבִין לָהּ פִּנְקָס סִימָנָא וְעָאלַת לְגַבֵּי גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, קְרִיבַת תַּמָּן וְאַשְׁכָּחַת כְּרוּבִים וְהַהוּא לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. אִי זָכָאת חֲמָאן פִּנְקָס סִימָנָא וּפָתְחִין לָהּ פִּתְחָא וְעָאלַת. וְאִי לָא דַּחְיִין לָהּ לְבַר. וְיָתְבָא תַּמָּן, כָּל הַהוּא זִמְנָא דְּיִתְבָא מִתְלַבְּשָׁא תַּמָּן בְּדִיוּקְנָא דְּהַאי עָלְמָא. וּבְרֵישׁ יַרְחֵי וְשַׁבַּתֵּי כַּד בָּעָאת לְסַלָּקָא. צַדִּיקַיָּיא דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן יְהָבִין לָהּ פִּנְקָס

סִימָנָא, וְסָלְקַת בְּהַהוּא עַמּוּדָא וּפָגְעַת בְּאִנּוּן נָטְרֵי חוֹמוֹת יְרוּשְׁלֵם, אִי זָכְאָה פָּתְחִין לָהּ פִּתְחָא וְעָאלַת. וְאִי לָא נָטְלִין מִינָהּ הַהוּא פְּנָקָס וְדָחְיִין לָהּ לְבַר. תָּבַת לְגַנְתָּא וְאָמְרָה (שיר ג) מְצָאוּנִי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בָּעִיר וגו' נָשְׂאוּ אֶת רְדִידַי מֵעָלַי דָּא אִיהוּ פְּנָקָס סִימָנָא דְּנָטְלֵי מִינָהּ שׁוֹמְרֵי הַחוֹמוֹת אִלֵּין אִנּוּן נָטְרֵי חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם. (כְּדוּגְמָא דָּא נְשִׁמְתָּא לְנִשְׁמָתָא אִתְפַּשַּׁט מֵהַהוּא לְבוּשָׁא דִּלְעֵילָּא וּמִסְתַּלֵּק לְעֵילָּא לְעֵילָּא וְאִתְהֲנֵי מֵאוֹר הַשְּׁכִינָה. וְנַפְשָׁא) אִשְׁתְּאַרַת בְּגוּפָא (שמות קמא ב) וּבְכָל רֵישֵׁי יַרְחֵי וְזִמְנֵי וְשַׁבַּתֵּי נָחֲתָא (נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה וּמִזְדַּוּוְגָא לְנִשְׁמָה דְּאִשְׁתְּאַרַת בְּגוּפָא) וּמִזְדַּוּוְגָא בְּנִשְׁמָה וְדִיוּקְנָא דְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן דִּלְתַתָּא הוּא אֵשׁ וּמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר שָׁמַיִם. עַד הָכָא רוּחָא דִּשְׁמָאלָא הַיּוֹרֶדֶת לְמַטָּה אָזְלַת לְדַרְגָּא דִּילֵיהּ וְנַפְשׁ דִּילֵיהּ אִשְׁתְּאַרָא בְּגוּפָא דְּאַרְעָא דִּכְתִיב (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וגו'. וְעַל דָּא אֲמָרוּ דְּמַתְיָא יְדֵעִי בְּעָלְמָא דְּאָתֵי מִיקָרָא דְּצַדִּיקַיָּא וּמֵעָלְמָא תַּתָּאָה וּמִשְׁתָּאִין דָּא עִם דָּא) (עַד כָּאן סִתְרֵי תוֹרָה) :

(עַד כָּאן סִתְרֵי תוֹרָה)

זֹהַר

וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לָגוּר שָׁם. מַאי טַעְמָא לְמִצְרַיִם. אֶלָּא בְּגִין דְּשָׁקִיל לְגַן יי'. דִּכְתִיב כְּגַן יי' כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. דְּתַמָּן שָׁקִיל וְנָחִית חַד נַהֲרָא דְּאִיהוּ לְיָמִינָא דִּכְתִיב (בראשית ב) שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר שָׁם הַזָּהָב. וְאַבְרָהָם כֵּיוָן דְּיָדַע וְעָאל בְּהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. בָּעָא לְמִנְדַּע כָּל אִנּוּן דַּרְגִּין

דְּאִתְאַחֲדָן לְתַתָּא. וּמִצְרַיִם הַוָּה נָטֵיל מִימִינָא (ד"א לִימִינָא) וּבְגִין כָּךְ נָחַת לְמִצְרַיִם. וְתָא חֲזֵי כַּפְנָא לָא אִשְׁתְּכַח בְּאַרְעָא אֶלָּא כַּד מִסְתַּלְּקֵי רַחֲמֵי מִן דִּינָא: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבֹא מִצְרָיְמָה. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב, כַּאֲשֶׁר קָרַב מִבָּעֵי לֵיהּ. מַאי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב, אֶלָּא כִּדְכְתִיב (שמות יד) וּפַרְעֹה הִקְרִיב דְּאִיהוּ אַקְרִיב לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל לִתְיוּבְתָּא. אוֹף הָכָא הִקְרִיב, דְּאַקְרִיב גַּרְמֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדְקָא יָאוֹת. לָבֹא מִצְרָיְמָה לְאַשְׁגָּחָא בְּאִנּוּן דַּרְגִּין וּלְאִתְרַחֲקָא מִנַּיְהוּ וּלְאִתְרַחֲקָא מֵעוֹבְדֵי מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא חֲזֵי כֵּיוָן (ס"א בְּגִין) דְּנָחַת אַבְרָהָם לְמִצְרַיִם בְּלָא רְשׁוּ, אִשְׁתַּעְבִּידוּ בְּנוֹי בְּמִצְרַיִם אַרְבַּע מְאָה שְׁנִין, דְּהָא כְתִיב וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרָיְמָה. וְלָא כְתִיב רֵד מִצְרַיִם, וְאִצְטַעַר כָּל הַהוּא לֵילְיָא בְּגִינֵהּ דְּשָׂרָה. וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ. וְכִי עַד הַהִיא שַׁעֲתָא לָא הֲוָה יָדַע אַבְרָהָם דְּאִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה הֲוַת. אֶלָּא הָא אוֹקְמוּהָ דְּעַד הַהִיא שַׁעֲתָא לָא אִסְתַּכַּל בְּדִיוּקְנָא דְּשָׂרָה בִּסְגִיאוּת צְנִיעוּתָא דַּהֲוַת בֵּינֵיהוֹן, וְכַד קָרִיב לְמִצְרַיִם אִתְגַּלְיָיא אִיהִי וְחָמָא בָּהּ. דָּבָר אַחֵר בַּמֶּה יָדַע, אֶלָּא עַל יְדָא דְּטוֹרַח אוֹרְחָא בַּר נָשׁ מִתְבַּזֶּה וְהִיא קָיְמָא בְּשַׁפִּירוּ דִּילָהּ וְלָא אִשְׁתַּנֵּי. דָּבָר אַחֵר הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי דְּחָמָא עִמָּהּ שְׁכִינְתָּא. וּבְגִין כָּךְ אִתְרַחַץ אַבְרָהָם וַאֲמַר אֲחוֹתִי הִיא. וּמִלָּה דָּא אִסְתַּלַּק לְתֹרֵי גְּוונִין. חַד כְּמַשְׁמָעוֹ. וְחַד כְּדִכְתִיב (משלי ז) אֱמוֹר לַחָכְמָה אֲחוֹתִי אָתְּ. וּכְתִיב אִמְרִי נָא אֲחוֹתִי אָתְּ. וּכְתִיב (דברים ה) וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ. לְמַעַן יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ, כְּלַפֵּי שְׁכִינָה אָמַר בַּעֲבוּרֵךְ

ייטַב לִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֶךָ. בְּגִין דִּבְדָא יִסְתַּלַּק בַּר נָשׁ וְיִזְכֶּה לְאִסְתַּלָּקָא לְאָרְחָא דְּחַיֵּי:

אִמְרִי נָא אֲחוֹתִי וגו'. רַבִּי יִיסָּא אָמַר יָדַע הַוָּה אַבְרָהָם דְּכֻלְּהוֹ מִצְרָאֵי שְׁטִיפִין אִנּוּן בְּזִמָּה, וְכֵיוָן דְּכָל הַאי [דף פב ע"א] יָדַע אַמַּאי לָא דָּחִיל עַל אִתְּתֵיהּ דְּלָא אַהֲדַר מֵאָרְחָא וְלָא יֵיעוֹל לְתַמָּן. אֶלָּא בְּגִין דְּחָמָא שְׁכִינְתָּא עִמָּהּ (מה שחסר כאן עיין בסוף הספר בסי' י"ד):

וַיְהִי כְּבֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִיא מְאֹד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּתֵיבָה אָעֵיל לָהּ, וּפְתָחוּ לָהּ לְמֵיסַב מְנָה קוֹסְטוֹנָא. כֵּיוָן דְּאִתְפַּתַּח הַוָּה נְהוֹרָא כְּנְהוֹרָא דִּשְׁמְשָׁא הֲדָא הוּא דִּכְתִיב כִּי יָפָה הִיא מְאֹד. מַאי מְאֹד, אֶלָּא דְּחָמוּ בַּתֵּיבָה דְּיוֹקְנָא (נ"א נְהוֹרָא) אָחֳרָא. אַפִּיקוּ לָהּ וְחָמוּ לָהּ כְּמִלְקַדְמִין הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פַּרְעֹה. כֵּיוָן דִּכְתִיב וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת הָאִשָּׁה מַאי וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פַּרְעֹה, אֶלָּא דַּאֲפִיקוּ לָהּ וְחָמוּ לָהּ כְּמִלְקַדְמִין וּכְדֵין וַיְהַלְלוּ אוֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה וגו'. (כאן שייך מה שבז"ח דף לח ע"ב) אָמַר רַבִּי יִצְחָק. וַוי לְאִנּוּן חַיָּבַיָּא דְּעָלְמָא דְּלָא יָדְעִין וְלָא מַשְׁגִּיחִין בַּעֲבִידָתֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִנּוּן לָא מִסְתַּכְּלֵי (בְּכֹלָּא) דְּכָל מַה דַּהֲוֵי בְּעָלְמָא מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ, דְּאִיהוּ יָדַע בְּקַדְמֵיתָא מַה דִּלְהֱוֵי בְּסוֹפָא דִּכְתִיב (ישעיה מו) מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית. וְאִיהוּ אִסְתַּכִּי וַעֲבִיד עֲבִידָן בְּקַדְמֵיתָא בְּגִין לְסַלְקָא לוֹן לְבָתַר יוֹמִין. תָּא חֲזֵי אִלְמָלֵא דְּאִנְסִיבַת שָׂרַי לְגַבֵּי פַּרְעֹה, לָא אִלְּקִי הוּא, וְאַלְקָאוּתָא דָּא גָּרִים אַלְקָאוּתָא לְבָתַר כֵּן דְּיִלְקוּן מִצְרַיִם בְּנָגְעִים גְּדוֹלִים, כְּתִיב

הָכָא נִגְעִים גְּדוֹלִים וּכְתִיב הָתָם (דברים ו) וַיִּתֵּן יי' אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם. מַה לְהַלָּן עֶשֶׂר מַכּוֹת אַף כָּאן עֶשֶׂר מַכּוֹת. כְּמָה דַּעֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִסִּין וּגְבוּרָן לְיִשְׂרָאֵל לֵילְיָא, אוֹף הָכָא עֲבַד לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשָׂרָה נִסִּין וּגְבוּרָאן לֵילְיָא. רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח וַאֲמַר (תהלים ג) וְאַתָּה יי' מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי. אֲמַר דָּוִד אַף עַל גַּב דְּכָל בְּנֵי עָלְמָא יֵיתוֹן לַאֲגָחָא בִּי קְרָבָא, וְאַתָּה יי' מָגֵן בַּעֲדִי. תָּא חֲזֵי כְּתִיב מָגֵן בַּעֲדִי. אֲמַר דָּוִד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מִפְּנֵי מָה לָא עַבְדֵי בִּי חַתִּימָה דִּבְרָכָה כְּמָה דְּחַתְמֵי בִּרְכָה בְּאַבְרָהָם דִּכְתִיב אָנֹכִי מָגֵן לָךְ. וְאָמְרֵי מָגֵן אַבְרָהָם. אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדָוִד, אַבְרָהָם כְּבָר בְּחַנְתִּיו וּצְרַפְתִּיו וְקָאִים קַמָּאי בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. אֲמַר לָהּ דָּוִד אִי הָכִי (שם כו) בְּחָנֵנִי יי' וְנַסֵּנִי צָרְפָה כִלְיוֹתַי וְלִבִּי. כֵּיוָן דַּעֲבַד הַהִיא מִלָּה דְּבַת שְׁבַע אִדְכַּר דָּוִד קַמֵּיהּ עַל מַה דַּאֲמַר. אֲמַר (שם יז) בָּחַנְתָּ לִבִּי פָּקַדְתָּ לַיְלָה צְרַפְתַּנִי בַּל תִּמְצָא זַמּוֹתִי בַּל יַעֲבָר פִּי. אֲמַר אֲנָא אֲמִינָא בְּחָנֵנִי יי' וְנַסֵּנִי וַאֲנָת בָּחַנְתָּ לִבִּי. אֲנָא אֲמִינָא צָרְפָה כִלְיוֹתַי וְאַתְּ צְרַפְתַּנִי בַּל תִּמְצָא לָא אַשְׁכַּחְתְּ לִי כִּדְקָא יָאוֹת. זַמּוֹתִי בַּל יַעֲבָר פִּי. מֵאן יִתֵּן וְהַאי מִלָּה דַּחֲשָׁבִית [וְאָמְרִית קַמָּךְ] דְּלָא יַעֲבָר לִי פּוּמָאי, וְעִם כָּל דָּא חָתְמִין בֵּהּ בְּרָכָה דְּקָאֲמָרַן מָגֵן דָּוִד, וּבְגִין כָּךְ אֲמַר דָּוִד וְאַתָּה יי' מָגֵן בַּעֲדִי, כְּבוֹד וּמֵרִים רֹאשִׁי. (ד"א ל"ג וְהַאי) (וְדַאי) דַּרְגָּא דָּא יְקָרָא דִּילִי דַּאֲנָא מִתְעַטַּרְנָא בֵּהּ:

וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אוֹתוֹ. תָּא חֲזֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ מָגֵן לְצַדִּיקַיָּא דְּלָא יִשְׁלְטוּן בְּהוּ

בְּנֵי נָשָׁא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָגִין עַל אַבְרָהָם דְּלָא יִשְׁלְטוּן בֵּהּ וּבְאִתְּתֵיהּ. תָּא חֲזֵי שְׁכִינְתָּא לָא אִתְעֲדֵי מִנֵּהּ דְּשָׁרָה כָּל הַהוּא לֵילְיָא, אָתָא פַּרְעֹה לְמִקְרַב בַּהֲדָהּ, אָתָא מַלְאַךְ וְאַלְקֵי לֵיהּ, כָּל אֵימַת דַּאֲמָרָה שָׁרָה אַלְקֵי הֲוָה מַלְקֵי, וְאַבְרָהָם הֲוָה מַתְקִיף בְּמָאנֵיהּ דְּהָא שָׁרָה לָא יָכְלִין לְשַׁלְטָאָה עֲלָהּ הֲדָא הוּא דִכְתִיב (משלי כח) וְצַדִּיקִים כִּכְפִיר יִבְטָח, וְהָכָא נִסְיוֹנָא הוּא דְּלָא הֲרָהֲרָה אַבַּתְרֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק תָּא חֲזֵי דִּבְגִין כָּךְ לָא פַּקִּיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַחֲתָא לְמִצְרַיִם אֶלָּא הוּא עַצְמוֹ מִגַּרְמֵיהּ נָחַת, בְּגִין דְּלָא יֵהֵא פִּתְחוֹן פֶּה לִבְנֵי עָלְמָא דַּאֲמַר לֵיהּ כֵּן וּלְבָתַר אִצְטַעַר עַל אִתְּתֵיהּ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וַאֲמַר (תהלים צב) צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּא. צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח. מִפְּנֵי מָה אַקִּישׁ צַדִּיק לְתָמָר. מַה תָּמָר כֵּיוָן דְּגָזְרִין לֵיהּ לָא סָלֵיק עַד זְמַן סַגְיָא, אוֹף הָכֵי צַדִּיק כֵּיוָן דְּאִתְאֲבִיד מֵעָלְמָא לָא סָלֵיק אַחֵר תְּחוֹתוֹי עַד זְמַן סַגְיָא. (כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּא אוֹף הָכֵי נָמִי), כַּתָּמָר יִפְרָח מַה תָּמָר לָא סָלֵיק אֶלָּא דְּכַר וְנוּקְבָא. אוֹף הָכֵי צַדִּיק לָא סָלֵיק אֶלָּא דְּכַר וְנוּקְבָא, דְּכַר צַדִּיק וְנוּקְבָא צַדֶּקֶת, כְּגַוְנָא דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה. כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּא מַה אֶרֶז בַּלְּבָנוֹן עִלָּאָה עַל כֹּלָּא וְכֹלָּא יַתְבֵי תְּחוֹתוֹי, אוֹף הָכֵי צַדִּיק הוּא עִלָּאָה עַל כֹּלָּא וְכֹלָּא יַתְבֵי תְּחוֹתוֹי. וְעָלְמָא לָא קַיְימָא אֶלָּא עַל צַדִּיק חַד דִּכְתִיב (משלי י) וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וַעֲלֵיהּ קָאֵים עָלְמָא, וּבְגִינֵיהּ אִסְתְּמִיךְ, וַעֲלֵיהּ אִשְׁתְּיל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְהָא תָּנִינָן דְּעַל שִׁבְעָה סָמְכִין עָלְמָא קַיְימָא דִּכְתִיב (שם ט) חָצְבָה עַמּוּדֶיהָ שִׁבְעָה. אָמַר לֵהּ רַבִּי יוֹסֵי הָכֵי הוּא וַדַּאי, אֲבָל (הָכָא) כֻּלְּהוֹ אִתְּחָזְיָין בִּשְׁבִיעָאָה [דף פב ע"ב] קַיְימֵי

דְּאִיהוּ סָמְכָא דְּעָלְמָא, וְאִיהוּ צַדִּיק וְדָא אַשְׁקִי לְעָלְמָא וְרָוֵי עָלְמָא וְזַן כֻּלָּא. וַעֲלֵיהּ כְּתִיב (ישעיה ג) אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב כִּי פְּרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכֵלוּ. וּכְתִיב (תהלים קמה) טוֹב יי׳ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, הָא כְּתִיב (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן. דָּא הוּא סָמְכָא דְּעָלְמָא קָאִים עֲלֵיהּ, וְאִיהוּ אַשְׁקִי לְגִנְתָּא דְּעֵדֶן וְגִנְתָּא אִשְׁתַּקֵי מִנֵּיהּ וּמִנֵּיהּ עֲבִידָא פִּירִין. וְכוּלְהוּ פִּירִין פָּרְחִין בְּעָלְמָא וְאִנּוּן קִיּוּמָא דְּעָלְמָא קִיּוּמָא דְּאוֹרַיְתָא, וּמָאן נִינְהוּ, נְשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא דְּאִנּוּן פְּרִי עוֹבָדוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כָּךְ בְּכָל לֵילְיָא וְלֵילְיָא נְשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא סָלְקָן, וְכַד אִתְפְּלַג לֵילְיָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָתֵי לְגִנְתָּא דְּעֵדֶן לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא בֵּהּ. בְּמָאן. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּכֻלְּהוּ, בֵּין אִנּוּן דְּמִדּוֹרֵיהוֹן בְּהַהוּא עָלְמָא, בֵּין אִנּוּן דְּיָתְבֵי בְּמִדּוֹרֵיהוֹן בְּהַאי עָלְמָא, בְּכֻלְּהוּ מִשְׁתַּעְשַׁע בֵּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפַלְגוּת לֵילְיָא. תָּא חֲזֵי עָלְמָא דִּלְעֵילָּא אִצְטְרִיךְ לְאִתְעָרוּתָא דְּעָלְמָא תַּתָּאָה, וְכַד נְשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא נָפְקֵי מֵהַאי עָלְמָא וְסָלְקֵי לְעֵילָּא כֻּלְּהוּ מִתְלַבְּשֵׁי בְּנְהוֹרָא דִּלְעֵילָּא בְּדִיּוּקְנָא יְקָר, וּבְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעְשַׁע וְתָאֵיב לוֹן דְּאִינְהוּ פְּרִי עוֹבָדוֹי, וְעַל דָּא אִקְרוּן יִשְׂרָאֵל דְּאִית לוֹן נִשְׁמָתִין קַדִּישִׁין בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיי׳ אֱלֹהֵיכֶם, בָּנִים וַדַּאי אִיבָּא דְּעוֹבָדוֹי. אֲמַר רַבִּי יֵיסָא וַאֲפִלּוּ אִנּוּן דְּבַהַאי עָלְמָא (דְּאַרְעָא), הָאֵיךְ. אֲמַר לָהּ בְּגִין דְּבַפַּלְגוּת לֵילְיָא כָּל אִנּוּן זַכָּאֵי קְשׁוֹט כֻּלְּהוּ מִתְעָרֵי לְמִקְרֵי בְּאוֹרַיְתָא וּלְמִשְׁמַע תּוּשְׁבְּחָן דְּאוֹרַיְתָא, וְהָא אִתְּמַר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אִנּוּן צַדִּיקַיָּא דִּבְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן

כְּלְהוֹ צַיְיתִין לְקָלֵיהוֹן, וְחוֹטָא דְחֵסֶד אִתְמְשַׁךְ עֲלַיְיהוּ
בִּימָמָא דִכְתִיב (תהלים מב) יוֹמָם יְצַוֶּה יי׳ חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה
עִמִּי. וְעַל דָּא תּוּשְׁבְּחָן דְּסָלְקִין בְּלֵילְיָא קַמֵּיהּ דָּא
תּוּשְׁבַּחְתָּא שְׁלִים. תָּא חֲזֵי בְּשַׁעֲתָא דְיִשְׂרָאֵל הֲווֹ סְגִירִין
בְּבָבְתֵיהוֹן כַּד קְטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוֹרֵיהוֹן דְּמִצְרָאֵי,
הֲווֹ אֲמָרֵי הַלֵּילָא וְתִשְׁבְּחָן קַמֵּיהּ. תָּא חֲזֵי דְּדָוִד מַלְכָּא
הֲוָה קָם בְּפַלְגוּת לֵילְיָא, דְּאִי תֵּימָא דַּהֲוָה יָתִיב אוֹ שָׁכִיב
בְּעַרְסֵיהּ וַהֲוָה אָמַר שִׁירִין וְתוּשְׁבְּחָן, לָא, אֶלָּא כְּמָה
דִכְתִיב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. אָקוּם וַדַּאי
בַּעֲמִידָה לְאִתְעַסָּקָא בְּשִׁירִין וְתוּשְׁבְּחָן דְּאוֹרַיְתָא. וּבְגִין כָּךְ
דָּוִד מַלְכָּא חַי לְעָלְמִין, וַאֲפִילּוּ בְּיוֹמֵי מַלְכָּא מְשִׁיחָא אִיהוּ
מַלְכָּא. דְּהָא תְּנַן מַלְכָּא מְשִׁיחָא אִי מִן חַיָּיא הוּא דָּוִד
שְׁמֵיהּ וְאִי מִן מֵתַיָּיא הוּא דָּוִד שְׁמֵיהּ, וְאִיהוּ הֲוָה אִתְעַר
בְּצַפְרָא עַד לָא יֵיתֵי דִכְתִיב (שם נז) עוּרָה כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל
וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר. תָּא חֲזֵי כָּל הַהוּא לֵילְיָא דְשָׂרָה הֲוַת
לְגַבֵּיהּ דְּפַרְעֹה אָתוּ מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי לְזַמָּרָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירִין וְתוּשְׁבְּחָן, אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּלְכוֹ זִילוּ וַעֲבִידוּ מַכְתְּשִׁין רַבְרְבִין בְּמִצְרַיִם, רְשִׁימוּ לְמָאן
דְּאֲנָא זַמִּין לְמֶעְבַּד לְבָתַר, דָּא מַה כְּתִיב וַיִּנָּגַע יי׳ אֶת
פַּרְעֹה נְגָעִים גְּדוֹלִים וגו׳. תָּא חֲזֵי מַה כְּתִיב וַיִּקְרָא פַּרְעֹה
לְאַבְרָם וגו׳. מְנָא הֲוָה יָדַע, דְּהָא לָא כְתִיב הָכָא כְּמָה
דְּאִתְּמַר בַּאֲבִימֶלֶךְ דִכְתִיב וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא
הוּא וגו׳, וְהָכָא לָא אֲמַר לֵיהּ מִדֵּי. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק הָא
כְּתִיב עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם. דְּהָכִי הֲווֹ אָמְרֵי לֵיהּ עַל
דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם. דְּהָא לָא הֲוָה מְמַלֵּיל עִמֵּיהּ כְּמָה
דְּמְמַלֵּיל בַּאֲבִימֶלֶךְ, אֶלָּא בְּמִלָּה דָּא אִתְּמַר וְלָא יַתִּיר,

מַכְתְּשָׁא דָּא עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם אִיהִי, וְלָא הֲוָה
מַלֵּיל דָּא עִמֵּיהּ, כְּדֵין יָדַע הוּא דְּהָא אִתְּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם
אִיהִי, מִיָּד וַיִּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וגו׳. וַיְצַו עָלָיו
פַּרְעֹה אֲנָשִׁים. לְמָה בְּגִין דְּלָא יִקְרַב בַּר נַשׁ בְּהוֹ לְאַבְאָשָׁא
לוֹן. וַיְשַׁלְּחוּ אוֹתוֹ, לְוַיָּיה עֲבַדוּ לֵיהּ בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם.
אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא [לְפַרְעֹה] הָכֵי אַנְתְּ זַמִּין
לְמֶעְבַּד לִבְנוֹי אַתְּ תּוֹזִיף לוֹן מֵאַרְעָךְ דִּכְתִיב (שמות יג) וַיְהִי
בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם דְּאוֹזִיף לוֹן מִכָּל אַרְעֵיהּ. אָמַר
רַבִּי אַבָּא כָּל כָּךְ לָמָּה אִזְדַּמַּן לֵיהּ לְאַבְרָהָם וּלְמַאי
אִיצְטְרִיךְ, אֶלָּא בְּגִין לְגַדְּלָא שְׁמֵיהּ דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה
בְּעָלְמָא, [דף פג ע"א] דַּאֲפִילּוּ בְּמִצְרַיִם דְּאִנּוּן חַרְשֵׁי עָלְמָא
וְלָא הֲוָה יָכִיל בַּר נַשׁ לְאִשְׁתְּזָבָא מִנַּיְהוּ. אִתְגַּדַּל אַבְרָהָם
וְאִסְתַּלִּיק לְעֵילָּא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם,
לְאָן אֲתַר הַנֶּגְבָּה. (וּמַאי הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, אֶלָּא
לְאוֹדָעָא דְּלָא גָּזְלוּ מִנֵּיהּ מִדַּעַם מֵאִנּוּן מַתָּנָן דְּיָהֲבוּ לֵיהּ
בְּדֵיל שָׂרָה דְּתֵהֵא לְמַלְכָּא) אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן תָּא חֲזֵי כְּלָא
רָזָא דְּחָכְמְתָא אִיהוּ, וְקָא רָמֵז הָכָא בְּחָכְמְתָא וְדַרְגִּין
דִּלְתַתָּא דְּקָא נָחִית אַבְרָהָם לְעוּמְקָנֵיהּ דִּלְהוֹן וְיָדַע לוֹן,
וְלָא אִתְדַּבַּק בְּהוֹ, וְתָב לְקַמֵּי מָרֵיהּ. וְלָא אִתְפַּתָּא בְּהוֹ
כְּאָדָם דְּכַד מָטָא לְהַהוּא דַּרְגָּא אִתְפַּתָּא בְּנָחָשׁ וְגָרִים
מוֹתָא לְעָלְמָא. וְלָא אִתְפַּתָּא כְּנָחָשׁ דְּכַד נָחַת וּמָטָא לְהַהוּא
דַּרְגָּא מַה כְּתִיב (בראשית ט) וַיָּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ
אָהֳלָה. אָהֳלָה כְּתִיב בְּה״א. אֲבָל בְּאַבְרָהָם מַה כְּתִיב וַיַּעַל
אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. דְּסַלֵּיק וְלָא נָחִית, וְתָב לְאַתְרֵיהּ לְדַרְגָּא
עִלָּאָה דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא. וְעוֹבָדָא דָּא הֲוָה, בְּגִין
לְאַחְזָאָה חָכְמְתָא דְּאִתְקַיֵּים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים כְּדְקָא חֲזֵי לֵיהּ

וְלָא אִתְפַּתְּא וְקָם בְּקִיּוּמָא וְתָב לְאַתְרֵיהּ. הַנֶּגְבָּה, דָּא דָּרוֹם דַּרְגָּא עִלָּאָה דְּאִתְאַחִיד בֵּהּ בְּקַדְמֵיתָא דִּכְתִיב הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה. אוֹף הָכָא הַנֶּגְבָּה, אֲתַר דְּאִתְדַּבַּק בֵּהּ בְּקַדְמֵיתָא. תָּא חֲזֵי רָזָא דְּמִלָּה, אִי אַבְרָם לָא יֵיחוֹת לְמִצְרַיִם וְלָא יִצְטָרֵךְ תַּמָּן בְּקַדְמֵיתָא. לָא יְהֵא חוּלַק עַדְבֵיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּגַוְונָא דָּא לְבְנוֹי כַּד בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶעְבַּד לֵיהּ (ד"א לוֹן) עַמָּא חָדָא עַמָּא שְׁלִים וּלְקָרְבָא לוֹן לְגַבֵּהּ, אִי לָא נָחֲתוּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִצְרַיִם וְלָא יִצְטָרְפוּן תַּמָּן, לָא הֲווֹ עַמָּא יְחִידָא דִּילֵיהּ. (סא א) כְּגַוְונָא דָּא אִי לָא אִתְיְהִיבַת אַרְעָא קַדִּישָׁא לְכְנַעַן בְּקַדְמֵיתָא וְיִשְׁלוֹט בָּהּ לָא הֲוַת אַרְעָא חוּלְקֵיהּ וְעַדְבֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּכְלָא רָזָא חָדָא. רַבִּי שִׁמְעוֹן הֲוָה אָזִיל בְּאָרְחָא, וַהֲוָה עִמֵּיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה. עַד דַּהֲווֹ אָזְלֵי, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן תָּוְוהְנָא הֵיךְ בְּנֵי עָלְמָא לָא מַשְׁגִּיחִין לְמִנְדַּע מִלֵּי דְאוֹרַיְתָא וְעַל מָה קָיְימִי. פְּתַח וַאֲמַר (ישעיה כו) נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה אַף רוּחִי בְּקִרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָּ, הַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ וְאוֹקִימְנָא לֵיהּ, אֲבָל תָּא חֲזֵי נַפְשָׁא דְּבַר נָשׁ, כַּד סָלִיק לְעַרְסֵיהּ, נָפְקַת מִנֵּיהּ וְסָלְקָא לְעֵילָא. וְאִי תֵּימָא דְּכֻלְּהוֹ סָלְקָאן. לָאו כָּל חַד וְחַד חֲמֵי אַפֵּי מַלְכָּא, אֶלָּא נַפְשָׁא סָלְקָא וְלָא אִשְׁתְּאַר בָּהּ בַּהֲדֵי גּוּפָא בַּר חַד רְשִׁימוּ (נְשִׁימוּ) דְּקִיסְטָא דְּחַיּוּתָא דִּלְבָּא. וְנַפְשָׁא אָזְלָא וּבָעְיָא לְסָלְקָא. וְכַמָּה דַּרְגִּין לְדַרְגִּין לְסָלְקָא, שְׁטָאת וְהִיא אִתְעָרְעַת בְּהַנֵּי קוֹמְרִין טְהִירִין דְּמִסְאַבוּתָא. אִי הִיא דְּכִיאַת דְּלָא אִסְתְּאֲבַת בִּימָמָא סָלְקָא לְעֵילָא. וְאִי לָאו דְּכִיאַת, אִסְתְּאֲבַת בֵּינַיְהוּ וְאִתְדַּבְּקַת בְּהוֹ וְלָא סָלְקָא יַתִּיר. וְתַמָּן מוֹדְעֵי לָהּ מִלִּין וְאִיהוּ אִתְדַּבְּקַת מֵאנּוּן מִלִּין דְּזִמַּן קָרִיב.

וּלְזִמְנִין דְּחַיְיכִין בֵּהּ וּמוֹדְעִין לָהּ מִלִּין כְּדִיבִין. וּכְדֵין אָזְלָא כְּהַאי גַּוְונָא כָּל לֵילְיָא עַד דְּיִתְעַר בַּר נָשׁ וְתָאבַת לְאַתְרָהּ. זַכָּאִין אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא דְּגָלֵי לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָזִין דִּילֵיהּ בְּחֶלְמָא בְּגִין דְּיִסְתַּמְרוּן מִן דִּינָא. וַוי לְאִנּוּן חַיָּיבֵי עָלְמָא דְּמִסְאַבִין גַּרְמַיְיהוּ וְנַפְשָׁתַיְיהוּ. תָּא חֲזֵי אִנּוּן דְּלָא אִסְתָּאֲבוּ, כַּד סָלְקֵי בְּעַרְסַיְיהוּ, נַפְשָׁא סָלְקָא וְעָאלַת בֵּין כָּל הַנֵּי דַּרְגִּין בְּקַדְמִיתָא וְסָלְקָא וְלָא אִתְדַּבְּקַת בְּהוֹ. וּלְבָתַר אָזְלָא וְשָׁטָאת וְסָלְקָא כְּפוּם אוֹרְחָהּ. הַהִיא נַפְשָׁא דְּזָכַת לְסָלְקָא אִתְחֲזִיאַת קַמֵּיהּ דְּסַבָּר אַפֵּי יוֹמִין וְאִתְדַּבְּקַת בְּרָעוּתָא לְאִתְחַזָּאָה בְּתִיאוּבְתָּא עִלָּאָה לְמֶחֱמֵי בְּנוֹעַם מַלְכָּא וּלְבַקָּרָא בְּהֵיכָלֵיהּ. וְדָא הוּא בַּר נָשׁ דְּאִית לֵיהּ חוּלָקָא תָּדִיר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. וְדָא הִיא נַפְשָׁא דְּכִסֵּיפָא דִּילָהּ כַּד סָלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא [תָּדִיר], וְלָא אִתְדַּבְּקַת בְּהַנֵּי זִינִין טְהִירִין אַחֲרָנִין, וְהִיא אָזְלַת בָּתַר זִינָא קַדִּישָׁא בְּאַתְרָא (ד"א בָּתַר אַתְרָא) דְּנָפְקַת מִתַּמָּן. וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה. בְּגִין לְמִרְדַּף בַּתְרָךְ וְלָא לְאִתְפַּתָּאָה בָּתַר זִינָא אָחֳרָא נוּכְרָאָה. תָּא חֲזֵי נַפְשִׁי דָּא נֶפֶשׁ דְּאִיהִי שַׁלְטָא בַּלַּיְלָה לְמִרְדַּף בָּתַר דַּרְגָּא [דִּילָהּ]. רוּחִי בְּיוֹם, דְּכְתִיב נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ [דף פג ע"ב] בַּלַּיְלָה, דָּא נֶפֶשׁ דְּאִיהִי שַׁלְטָא בַּלַּיְלָה. אַף רוּחִי בְּקִרְבִּי אַשַּׁחֲרֶךָּ. דָּא רוּחַ דְּאִיהוּ שַׁלְטָא בִּימָמָא. וְאִי תֵּימָא דְּתְרִין דַּרְגִּין אִנּוּן בְּפִרוּדָא, לָאו הָכִי, דְּהָא דַּרְגָּא חַד אִנּוּן, וְאִנּוּן תְּרִין בְּחִבּוּרָא חַד. וְחַד עִלָּאָה דְּשַׁלְטָא עֲלַיְיהוּ וְאִתְדַּבַּק בְּהוֹ וְאִנּוּן בֵּהּ (וְאִקְרוֹן) וְאִתְקְרִיאַת נְשָׁמָה, וְכֻלְּהוֹ דַּרְגִּין סָלְקָאן בִּרְזָא דְּחָכְמְתָא, דְּכַד מִסְתַּכְּלָן אִלֵּין דַּרְגִּין יְסוֹדָא בַּר נָשׁ בְּחָכְמָה עִלָּאָה, וְהַאי נְשָׁמָה עָיֵל בְּהוֹ וּמִתְדַּבְּקָן בֵּהּ, וְכַד הַאי שַׁלְטָא כְּדֵין הַהוּא בַּר

נָשׁ אִקְרֵי קָדוֹשׁ שְׁלִים מִכֹּלָא. רְעוּתָא חָדָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. נֶפֶ"שׁ אִיהוּ אִתְעֲרוּתָא תַּתָּאָה וְדָא סְמִיכָא בְּגוּפָא וְזָנַת לֵיהּ, וְגוּפָא אָחִיד בָּהּ וְהִיא אִתְאַחֲדַת בְּגוּפָא. לְבָתַר אִתְתַּקְנַת וְאִתְעֲבִידַת כְּרְסַיָּיא לְאַשְׁרָאָה עֲלָהּ רוּחַ בְּאִתְעֲרוּתָא דְּהַאי נֶפֶשׁ דְּאִתְאַחִידַת בְּגוּפָא, כְּמָה דִכְתִיב (ישעיה לב) עַד יֵעָרֶה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם. לְבָתַר דְּמִתַּקְנֵי תַּרְוַוייהוּ, זְמִינִין לְקַבְּלָא נְשָׁמָה. דְּהָא רוּחַ אִתְעֲבִיד כְּרְסַיָּיא לְגַבֵּי נְשָׁמָה לְאַשְׁרָאָה עֲלֵיהּ, וְהַאי נְשָׁמָה אִיהִי סְתִימָא עִלָּאָה עַל כֹּלָּא טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין. אִשְׁתְּכַח דְּאִית (לה) כְּרְסַיָּיא לְכְרְסַיָּיא וְכְרְסַיָּיא לְגַבֵּי עִלָּאָה עֲלַיְיהוּ. וְכַד תִּסְתַּכַּל בְּדַרְגִין תִּשְׁכַּח רָזָא דְּחָכְמְתָא בְּהַאי מִלָּה. וְכֹלָּא הוּא חָכְמְתָא לְאִתְדַּבְּקָא בְּהַאי גַּוְונָא מִלִּין סְתִימִין. תָּא חֲזֵי (לעיל עז ב) נֶפֶשׁ אִיהִי אִתְעֲרוּתָא תַּתָּאָה דְּאִתְדַּבְּקָא בֵּהּ בְּגוּפָא. כְּגַוְונָא דְּנְהוֹרָא דִּבוֹצִינָא. דְּנְהוֹרָא תַּתָּאָה דְּאִיהִי אוּכְמָא אִתְדַּבְּקַת בְּפִתִילָה וְלָא אִתְפְּרַשׁ מִנָּהּ וְלָא אִתְתַּקְנַת אֶלָּא בָּהּ. וְכַד אִתְתַּקְנַת בְּפִתִילָה אִתְעֲבִידַת כְּרְסַיָּיא לְנְהוֹרָא עִלָּאָה חִוָּרָא דְּשַׁרְיָיא עַל הַהוּא נְהוֹרָא אוּכְמָא. לְבָתַר כַּד מִתְתַּקְנָן תַּרְוַוייהוּ אִתְעֲבִידַת הַהוּא נְהוֹרָא חִוָּרָא כְּרְסַיָּיא לְנְהוֹרָא סְתִימָאָה דְּלָא אִתְחֲזֵי וְלָא אִתְיְדַע מַה דְּשָׁרָא עַל הַהוּא נְהוֹרָא חִוָּרָא. וּכְדֵין נְהוֹרָא שְׁלִים. וְכָךְ הוּא בַּר נָשׁ דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכֹלָּא. וּכְדֵין אִקְרֵי קָדוֹשׁ, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים טז) לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וגו'. כְּגַוְונָא דָּא בְּרִזָּא עִלָּאָה. תָּא חֲזֵי בְּשַׁעֲתָא דְּעָאל אַבְרָהָם לְאַרְעָא, אִתְחֲזֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְּאִתְּמַר דִכְתִיב לַיְיָ הַנִּרְאָה אֵלָיו, וְקַבִּיל תַּמָּן נֶפֶשׁ וּבְנָה מִזְבֵּחַ לְהַהוּא דַּרְגָּא. לְבָתַר הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה דְּקַבִּיל רוּחַ. לְבָתַר (עד) דְּסָלִיק

לְאִתְדַּבְּקָא גּוֹ נְשָׁמָה כְּדֵין וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיי׳ סְתָם, דָּא הִיא נְשָׁמָה דְּאִיהִי סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. לְבָתַר יָדַע דְּבָעֵי לְאִצְטְרָפָא וּלְאִתְעַטָּרָא בְּדַרְגִּין, מִיָּד וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה, וְאִשְׁתְּזִיב מִתַּמָּן. וְלָא אִתְפַּתְּאָ גּוֹ אִנּוּן טְהִירִין, וְאִתְצְרִיךְ וְתָב לְאַתְרֵיהּ. כֵּיוָן דְּנָחַת וְאִתְצְרִיךְ, מִיָּד וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם, סְלִיק וַדַּאי וְתָב לְאַתְרֵיהּ וְאִתְדַּבַּק בִּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה דִּכְתִיב הַנֶּגְבָּה, מִכָּאן וּלְהַלְאָה יָדַע אַבְרָהָם חָכְמְתָא עִלָּאָה וְאִתְדַּבַּק בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִתְעֲבִיד יְמִינָא דְּעָלְמָא. כְּדֵין וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב. כָּבֵד מְאֹד בְּסִטְרָא דְּמִזְרָח. בַּמִּקְנֶה בְּסִטְרָא דְּמַעֲרָב. בַּכֶּסֶף מִסִּטְרָא דְּדָרוֹם. בַּזָּהָב מִסִּטְרָא דְּצָפוֹן. אָתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְכֻלְּהוּ חַבְרַיָּא וּנְשַׁקוּ יְדוֹי. בְּכָה רַבִּי אַבָּא וְאָמַר וַוי וַוי כַּד תִּסְתַּלַּק מִן עָלְמָא מַאן יַנְהִיר נְהוֹרָא דְאוֹרַיְתָא. זַכָּאָה חוּלָקְהוֹן דְּחַבְרַיָּיא דְּשָׁמְעִין מִלִּין דְּאוֹרַיְתָא אִלֵּין מִפּוּמָךְ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן תָּא חֲזֵי מַה כְּתִיב.

וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו, לְמִפְקַד אַתְרֵיהּ וְדַרְגּוֹי. לְמַסָּעָיו לְמַסָּעוֹ כְּתִיב, מַאן מַסָּעוֹ. דָּא דַּרְגָּא קַדְמָאָה דְּאִתְחֲזֵי לֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא, כְּתִיב הָכָא מַסָּעוֹ וּכְתִיב הָתָם (מלכים א ו) אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסַּע נִבְנָה. וְהָא אוֹקִימְנָא אֶבֶן שְׁלֵמָה וַדַּאי. מַסַּע כְּמָה דְּאִתְּמַר. וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו. כָּל אִנּוּן דַּרְגִּין דַּרְגָּא בָּתַר דַּרְגָּא כְּמָה דְּאִתְּמַר. מִנֶּגֶב [דף פד ע"א] וְעַד בֵּית אֵל לְאִתְקָנָא אַתְרֵיהּ וּלְחַבְּרָא לוֹן בִּיחוּדָא שְׁלִים. דְּהָא מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית אֵל אִשְׁתְּכַח רָזָא דְּחָכְמְתָא כְּדְקָא יָאוֹת. אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אָהֳלָה בַּתְּחִלָּה, אָהֳלָה בְּהֵ״א, [כְּתִיב] מָאן אָהֳלָה, דָּא בֵּית אֵל. אֶבֶן שְׁלֵמָה כְּדְאֲמָרַן. תּוּ רְשִׁים וַאֲמַר

אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה דִּכְתִיב לַיי׳ הַנִּרְאֶה אֵלָיו. וּכְדֵין וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יי׳. כְּדֵין אִתְדַּבַּק בִּמְהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. תָּא חֲזֵי בְּקַדְמִיתָא סָלִיק מִתְּתָא לְעֵילָא דִּכְתִיב וַיֵּרָא יי׳ אֶל אַבְרָם. וּכְתִיב לַיי׳ הַנִּרְאֶה אֵלָיו. וְדָא הוּא דַּרְגָּא קַדְמָאָה כְּדַאֲמָרַן אֶבֶן שְׁלֵמָה (מַסַּע נִבְנֶה וּכְתִיב לְמַסָּעָו). וּלְבָתַר הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה. דַּרְגָּא בָּתַר דַּרְגָּא עַד דְּאִתְעַטַּר בַּדָּרוֹם חוּלָקִיהּ וְעַדְבִיהּ. לְבָתַר סְתִים מִלָּה כַּד סָלִיק וַאֲמַר לַיי׳ סְתָם, דָּא עָלְמָא עִלָּאָה. וּמִתַּמָּן נָטִיל בְּדַרְגִּין וְנָחִית מֵעֵילָא לְתַתָּא וְאִתְדַּבַּק כֻּלָּא בְּאַתְרֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת. וְהָכָא כַּד תִּסְתַּכַּל בְּדַרְגִּין תִּשְׁכַּח רָזָא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה. מַה כְּתִיב וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָו מִנֶּגֶב מִסְטְרָא דְּיָמִינָא שִׁירוּתָא דְּעָלְמָא עִלָּאָה סְתִימָא עֲמִיקָא לְעֵילָא עַד אֵין סוֹף, וְנָחִית דַּרְגָּא בָּתַר דַּרְגָּא (עד) מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית אֵל מֵעֵילָא לְתַתָּא. וּכְתִיב וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יי׳ אַדְבַּק יְחוּדָא בְּאַתְרֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת דִּכְתִיב אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה. מַאי אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם, דְּסָלִיק לָהּ מִתַּתָּא לְעֵילָא. וְהַשְׁתָּא נָחִית בְּדַרְגִּין מֵעֵילָא לְתַתָּא, בְּגִין דְּהִיא לָא תַּעֲדֵי מֵאנּוּן דַּרְגִּין עִלָּאִין, וְאִנּוּן לָא יַעֲדוּן מִנָּהּ, וְיִתְיַחֲד כֻּלָּא בִּיחוּדָא חָדָא כְּדְקָא יָאוֹת. כְּדֵין אִתְעַטַּר אַבְרָהָם וַהֲוָה חוּלַק עַדְבִיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַדַּאי. זַכָּאִין אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא דְּמִתְעַטְּרֵי בֵּהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְהוּא מִתְעַטַּר בְּהוֹן. זַכָּאִין אִנּוּן בְּעָלְמָא דֵּין וְזַכָּאִין אִנּוּן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. עֲלַייהוּ כְּתִיב (ישעיה ס) וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אָרֶץ. וּכְתִיב (משלי ד) וְאוֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נוֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם. אֲזַלוּ, כַּד מָטוּ בְּחַד בֵּי חַקַל יָתְבוּ. פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר (תהלים כה)

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת וישלח

יום **ראשון**	**8** / **ז**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קס"ו **ירושלמי:** תענית י"ט **תוספתא:** דמאי ג **נ"ך:** שופטים יא **משניות:** כתובות יא **זהר:** חלק א עמ' שעט-שפ	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:10 **נץ החמה** ..... 6:28 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:11 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:59 **סו"ז תפילה** ..... 9:49 **חצות היום** ..... 11:30 **שקיעה** ..... 4:31 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:44
יום **שני**	**9** / **ח**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קס"ז **ירושלמי:** תענית כ' **תוספתא:** דמאי ד **נ"ך:** שופטים יב **משניות:** כתובות יב **זהר:** חלק א עמ' שפא-שפב	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:11 **נץ החמה** ..... 6:29 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:11 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:00 **סו"ז תפילה** ..... 9:50 **חצות היום** ..... 11:30 **שקיעה** ..... 4:31 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:44
יום **שלישי**	**10** / **ט**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קס"ח **ירושלמי:** תענית כ"א **תוספתא:** דמאי ה **נ"ך:** שופטים יג **משניות:** כתובות יג **זהר:** חלק א עמ' שפג-שפד	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:12 **נץ החמה** ..... 6:30 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:12 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:00 **סו"ז תפילה** ..... 9:50 **חצות היום** ..... 11:31 **שקיעה** ..... 4:31 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:44
יום **רביעי**	**11** / **י**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קס"ט **ירושלמי:** תענית כ"ב **תוספתא:** דמאי ו **נ"ך:** שופטים יד **משניות:** נדרים א **זהר:** חלק א עמ' שפה-שפו	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:12 **נץ החמה** ..... 6:30 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:13 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:01 **סו"ז תפילה** ..... 9:51 **חצות היום** ..... 11:31 **שקיעה** ..... 4:31 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:44
יום **חמישי**	**12** / **יא**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא ק"ע **ירושלמי:** תענית כ"ג **תוספתא:** דמאי ז **נ"ך:** שופטים טו **משניות:** נדרים ב **זהר:** חלק א עמ' שפז-שפח	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:13 **נץ החמה** ..... 6:31 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:13 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:01 **סו"ז תפילה** ..... 9:52 **חצות היום** ..... 11:32 **שקיעה** ..... 4:32 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:45
יום **שישי**	**13** / **יב**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"א **ירושלמי:** תענית כ"ד **תוספתא:** דמאי ח **נ"ך:** שופטים טז **משניות:** נדרים ג **זהר:** חלק א עמ' שפט-שצ	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:13 **נץ החמה** ..... 6:32 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:14 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:02 **סו"ז תפילה** ..... 9:52 **חצות היום** ..... 11:32 **שקיעה** ..... 4:32 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:45
			הדלקת נרות (40 דק): 3:52 (20 דק): 4:12
שב"ק	**14** / **יג**	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"ב **ירושלמי:** תענית כ"ה **תוספתא:** כלאים א **נ"ך:** שופטים יז **משניות:** נדרים ד **זהר:** חלק א עמ' שצא-שצב	**שבת קודש פרשת וישלח** **עלות השחר** (72 דק) ... 5:14 **נץ החמה** ..... 6:32 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:14 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:03 **סו"ז תפילה** ..... 9:53 **חצות היום** ..... 11:33 **שקיעה** ..... 4:32 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:45
			מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:45

אָדָם צָרִיךְ לַחֲרֹט בְּתוֹךְ נַפְשׁוֹ שֶׁכָּל זִיז שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת זֶה רַק בְּכֹחַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבְלִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּלוּם ! כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים - אֵיזוֹ בְּעָיָה, אֵיזֶה מַצָּב קָשֶׁה, אֵיזֶה דָּבָר שֶׁעֲדַיִן מְכַסֶּה מִמֶּנּוּ פִּתְרוֹנוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֵצָה בְּנַפְשׁוֹ, מַהִי הָעֵצָה ? 'עֵצָתוֹ אֱמוּנָה' - הָעֵצָה לְכָל דָּבָר זֶה אֱמוּנָה ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)